

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Организация на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество Варненски Кореняк

Брой 1 из. Год. абонаментъ 25 лв. Излиза двуседмично

Редакция и администрация въ клуба — Варна, 6-й Септември № 29.

Обявления се приематъ по споразумение Брой 1 лв.

Грижи за безработните въ Варна.

Скоро ще настъпни зимата и ще завари мнозина неподготвени да я посрещнатъ по липса на срдства. Труденъ става животътъ въ Варна поради западането на града. Безработицата все повече и повече ще се чувствува, защото презъ зимния сезонъ работната ржка се търси по-малко. Числото на нуждаещитъ се ще се увеличи, а тия нуждаещи се иматъ и свои тежки семейства, които ще бъдатъ изложени на гладъ и студъ. Налага се да се обмисли и организира отъ сега, което може и трѣбва да се направи за облекчение на всички ония, които изнемогватъ. Въпросътъ е дълъгъ и сериозенъ и не бива да се минава мълкомъ. Общинската управа съвмѣстно съ инспекцията на труда трѣбва да сложатъ тоя въпросъ за разрешение, защото е признато, че гладътъ е лошъ съветникъ. Трѣбва да се начѣртае планъ на действие следъ проучване и този планъ да се следва. Да се обмисли, какви мѣроприятия могатъ да се извършатъ въ полза на града презъ зимата, въ които да се използва работната ну-

ждаеща се ржка. Нека се вземе въ връзка и съ други учреждения, организации и дружества, за да се създаде нѣщо и съ съдействието на гражданството, което има дългъ да мисли и за всички ония съграждани които сждбата и обстоятелствата сж поставили въ лишения. Подпомагането е човѣшки дългъ, то е християнска повеля. Отблъскването отъ тоя дългъ или забавянето за изпълнението му е прѣстѣпление при това тежко положение, въ което живѣемъ. Нека благотворителнитъ комитети да насочатъ дейността си за подпомагане само болни и негодни за работа. Гражданството не трѣбва да се учи на подаяние, а трѣбва да се приучи на трудъ, и чрезъ него да изкара своята прѣхона и издржка. За здравитъ, за годниши за работа сж нуждни мѣроприятия, които разумно проведени, да донесатъ полза на гражданството и града. Нека се обмисли какъ да се създаде работа, защото само чрезъ нея може да се даде истинско облекчение.

Г. С. Балабановъ.

Идейни насоки и практически задачи на Д-во „Варн. Кореняк“.

Д-во „Варненски Кореняк“ се появи въ нашата общественостъ като проява на граждански дългъ, на особена загриженостъ и желание да се подпомогне творческата дейностъ въ областта на въпроситъ и дѣлата, засѣгащи интереситъ на нашия градъ и неговитъ жители.

Идеята за единство, сплотеностъ и повече чувство на гражданско съзнание, закръмена и подхвърлена въ срѣдитъ на варненци, предимно мѣстни коренни жители, се възприе съ възторгъ и за година-две въ редовитъ на новооснованата културно-просвѣтна и икономическа организация бѣха привлѣчени 1500 — 2000 души варненски граждани.

Успѣхътъ бѣше бързъ и неочакванъ, защото целитъ и задачитъ бѣха привлѣкателни и откриваха нѣщо ново въ нашия общественъ животъ. Обаче, заедно съ това, веднага се почувствува и доказа, че хубавитъ идеи и добри благородни намѣрения винаги не сж достатъчни за постигане практически резултати.

Скоро новата обществена организация попадна подъ кръстосания огънь на ошѣти обществени сили, противъ слабоститъ на които бѣше се опълчила, безъ да може едновременно да избѣгне тѣхнитъ аж-

трешни слабости на разногласия и раздори повече на лична почва, отколкото въ името на догонванитъ обществени дѣла, и още при първия устремъ, дейността на Д-во „Варн. Кореняк“ бѣ спъната. Тѣзи причини, още и грѣшката да се смѣта новата организация като такава само на варненцитъ кореняци и злополучно вложената или подметнатата мисълъ на известна враждебностъ къмъ останалитъ варненски граждани, заселени отъ други крайща въ града ни, допринесоха за разслабване нейнитъ редове и по-нататкъ докараха хроническа слабостъ и вялость въ нейнитъ прояви и дѣла.

Хубавата и високо-благородна идея и желанието за проява на гражданско съзнание чрезъ Д-во „Варн. Кореняк“ на всѣки случай бѣха засѣчени още въ първитъ дѣлови стѣпки на организацията.

Следъ това настѣпиха години на известни преобразования и опити да се излѣкуватъ ранитъ, да се трѣгне по пътя на едно ново сцепление поне между дейнитъ дружествени членове и едновременно къмъ реализиране целитъ на Д-вото чрезъ постигане на конкретни практически задачи.

Обаче това мжно се отдаваше, и новата обществена организация „Варн. Кореняк“, която бѣше създадена и въпрѣки всичко се бори противъ слабоститъ въ нашия общественъ животъ, противъ раздоритъ и партизанството въ нашата градска община, бѣше заварена отъ

новия режимъ следъ 19 май 1934 год. умирающъ болникъ, защото и тя, като рожба на нашата обществена действителностъ, страдаше отъ сждбата инертностъ и липса на чувство на граждански дългъ и дисциплина, както се изопачаватъ много хубави начинания, погубватъ много добри дѣла.

Почувствува се належаща нужда, една необходимостъ за сплотеностъ, обединяване общественитъ сили въ името вече не на партийни знамена и програми, а въ името на конкретно поставени задачи на държава и община.

И ето напоследкъ, варненци сме свидетели на похвалнитъ усилия на ръководнитъ органи на Д-во „Варн. Кореняк“ и единъ деенъ кръгъ отъ преданни членове да заздравятъ нашата организация, да възвратъ особено сега общественото мѣсто, което тя трѣбва да заема, като обща на всички варненски граждани културно-просвѣтна и икономическа организация. Факелътъ, нейниятъ органъ вестникъ „Варн. Кореняк“, е запаленъ. Това е първото и умѣстно дѣло на управата на нашето Д-во. За това тя, управата трѣбва да бжде подкрепена отъ всички членове морално и материално.

Но повдига се и налага единъ отъ най-важнитъ въпроси. Този факелъ ще освѣтява смисъла и предпоставитъ на нашата предстояща дейностъ съ огледъ коренно измѣнитъ се условия и нужди въ нашия политически, общественъ и стопански животъ.

Този пътъ трѣбва да бжде набелязанъ. Той трѣбва твърдо да бжде начертанъ и неуклонно следванъ и въ това отношение всички иматъ своя дългъ.

Д-во „Варн. Кореняк“ има здрави идейни насоки, следва да стане и масова, обединяваща организация на всички варненски жители. За това сж необходими едно по-будно и по-конкретно отношение къмъ живота на нашия градъ, необходими сж повече преданни и искрени членове, които, прегръщайки идеитъ на дружеството, да съумѣятъ да посочатъ начини и срдства за тѣхното практическо приложение.

Психологически погледнато, моментътъ въ живота на нашата организация е единъ отъ най-удобнитъ, — да се обединятъ и поставятъ, макаръ и не за първи пътъ, ясно и конкретно неговитъ практически задачи.

Организации се създаватъ съ хубави идеи и красноречиви слова, обаче за да се подържатъ и придобиятъ обществена цена и стойностъ, необходими сж дѣла, необходима е и практически проведена дейностъ, прояви, които твърдо и съ упорита последователностъ да водятъ действително къмъ осществяване въ всѣкидневния животъ, въ общежитието на нѣща хубави и полезни.

Да бжде „Варн. Кореняк“ д-во на всички варненци, нека се посочатъ срдствата и пжтищата за това!

Абонирайте се на в. „Варненски Кореняк“.

ВАРНА въ 1829 година.

Отъ Вел. Йордановъ

Викторъ Григорьевичъ Тепляковъ, роденъ въ 1804 г., умрѣлъ въ 1842 въ Парижъ, руски поетъ и писателъ отъ четридесетитъ години, съвременникъ и другаръ на Пушкина, на Жуковски и на други корифеи на тогавашната руска литература, презъ пролѣтътъ на 1830 год., когато руситъ превзели Варна и околността, е билъ натоваренъ отъ бесарабския генералъ-губернаторъ да отиде и проучи остатѣцитъ отъ археологични паметници въ България. Резултатъ отъ това пжтуване сж неговитъ „Писма изъ Болгаріи, писане во время кампаніи 1829 года“. Тѣ сж всичко седемъ писма, издадени въ отдѣлна книга въ Москва презъ 1833 год.; въ тѣхъ се говори за Варна и околността и — манастиритъ св. Константинъ, св. Иванъ, за Гебедже, Девне, Провадия. Романтикъ по душа, Тепляковъ рисува онова, което видѣлъ въ България въ връзка съ своитъ поетични асоциации, на които той оставя доста обширно мѣсто въ писмата си, тѣй да; последнитъ изглеждатъ изобщо като романтична смѣсъ отъ видѣно и чуто съ поетичнитъ предания за класичната старина и лични чувства и тревълнения. Но тѣ не сж лишени и отъ археологиченъ интересъ, който собствено е далъ и главния импулсъ за предприето отъ Теплякова пжтуване. Въ неговитъ писма, написани съ вѣщината на единъ поетъ, нѣма собствено пълна културна обрисовка на съвременнитъ жители въ България, къмъ която едва ли го свързва и нѣкакво чувство. Но това ще да се дължи на обстоятелството, че по ония времена чувствата между България и Русия не бѣха още тѣй силно развити и че почти всички жители отъ Варна и околността сж избѣгали въ време на войната навжтре въ България; ето защо Т. почти нищо не говори за българитъ, освенъ нѣкои случайни бележки. Но ние съ благодарностъ трѣбва да си спомнимъ за писмата на тоя добъръ русинъ, който поне съ заглавието на своята книга изнася името на България предъ свѣта въ ония тъмни времена, и трѣбва да се съжелава, гдето тѣ и до сега не сж преведени на български и сж почти неизвестни. А писмата на Т. иматъ за насъ интересъ, понеже, поне мимоходомъ, ни разкриватъ единъ моментъ, макаръ и оскѣденъ, отъ миналото на нашата страна. Въ второто и третото писмо Тепляковъ нахвърля картината, която Варна и пристанището сж представлявали въ тогавашния си видъ, и ние ще предадемъ тая картина тѣй, както я рисува Т. въ една частъ отъ своето

Писмо второ,

Варна, 4 априлъ 1829.

Ето вече повече отъ недѣля, откакто съмъ въ Варна; скитамъ се посрѣдъ развалинитъ, търся монети, парчета отъ стари мраморни остатѣци, — живѣя и бесѣдвамъ съ мъртвата природа. Сждба, сждба! Преди три години, когато велича-

вата Нева ни гледаше на своите разкошни брѣгове, кой чародѣй можеше да ме увѣри, че следъ нѣкое време прахъ отъ гроба на Владислава ще се посипе върху тия редове!

Азъ вече ви казахъ, че отъ палубата на кораба, Варна и нейната околностъ представляватъ такава очарователна картина, но въ сжщото време тѣй странна и неопредѣлена, щото за нейното изображение трѣбва непременно да се съчетаятъ нѣжните краски на Авзония* съ яркия източенъ колоритъ. Градътъ и крепостта сж построени на малко наклонена плоскостъ, образувана отъ склона на планинитѣ, които се зеленѣятъ като преграда отъ дветѣ противоположни страни на Варна: отъ югъ и отъ северъ. Западната частъ на крепостта се оглежда като въ огледало въ Девненското езеро, а източната—стои като повелителна стѣна надъ необозримата морска равнина, чийто вълни умиратъ съ шумъ и върла покорностъ при краката на крепостта, до сега тѣй недостъпна. Отъ тази страна дебели стѣни на крепостта сж пострадали твърде много отъ пратките на нашата артилерия: широкитѣ проломи и изсѣборенитѣ камѣняци високо говорятъ за сигурния ударъ на рускитѣ топове. Върху тая обстрелвана ограда се пѣстрѣе обширенъ амфитеатъръ отъ къщи и джамии, фруктови градини, мраморни чешми и скорошни развалини. Надъ тоя разнообразенъ хаосъ високитѣ минарета извишаватъ своитѣ сребристи куполи, оковани въ силно блѣскави листа отъ полировано олово. Още по-необикновена се представя на европейца вътрешността на града: къщитѣ сж обѣрнати съ прозорцитѣ къмъ двора, а двороветѣ сж почти закриватъ отъ гжста зеленина. Улицитѣ сж толкозъ тѣсни, че едва ли трима души могатъ да вървятъ наедно, а къщата тѣй сж близо една до друга, щото посрѣдъ бѣлъ денъ свѣтлината се бори съ сѣнката между редоветѣ на тия еднообразни стѣни, които не пропускатъ взора на любопитния странникъ, тѣй както не пропускатъ и погледа на любопитната черноока източна красавица... Но недейте мисли, че Варна е тѣй тъмна и еднообразна навсѣкжде; напротивъ, мжчно е да се изобрази очарователната постепенностъ, съ която тукашното великолепно слѣнце излиза изъ тъмнината на тия обѣркани, криви улици. Като става малко помалко, по-червено и по-очѣртано въ жглитѣ на прекръстосанитѣ постройки, то съсрѣдоточва всичкото злато на своитѣ горещи лъчи върху простора на неголѣмитѣ площади, посрѣдъ които уединената мраморна чешма шури обикновено подъ сѣнката на орѣхови, черничеви и разни други дървета. Тия чешми се срѣщатъ тука почти на всѣка крачка; горнята имъ частъ е изпѣстрена съ всевъзможни източни надписи. Считамъ за излишно да говоря, колко приятна е хладната струя на тия прекрасни водни центрове въ време на мжчителнитѣ горещини на дългото българско лѣто. Безъ да се взираме въ тия пояснения, вие по моето описание, може би, ще заключите, че Варна е мъртавъ, безцвѣтенъ градъ. Напротивъ. Погледнете на тая тѣсна, крива, но безконечна улица: какъвъ шумъ! какъвъ ламтежъ! Ето едно дюкянче съ косметични източни продукти, ето тамъ друго съ благоуханната халва, съ плодове, съ разни цариградски лакомства. По нататъкъ се пѣстрѣятъ коприненитѣ платове на разкошния Стамбулъ; тукъ предъ насъ се дими кафе въ малки сини чашки, поставени върху сребърни, подобни на ваза, блюда, а не далеко се червенѣе ароматичниятъ шербетъ. Дюкянътъ на шивача, дюкянчето на млинаря, на фурниджията, съ запретнати до шия ружави—всичко това се вижда. Всичко

това открито се представя предъ васъ. Като че ли улицитѣ сж украсени, тѣй да се рече, съ картини отъ „Хиляда и една нощъ.“ Разновидността и смѣшението на лицата представя така сжщо зрелище не по-малко любопитно. Ето тучинътъ (разбира се пленникъ) съ гордо, печално чело и съ важенъ вървежъ; ето арменецътъ—мургавъ и мълчаливъ; ето българинътъ съ тѣпа неизразителностъ на лицето и съ тежка машиналностъ на движенията; ето най-после, гъркътъ—бързъ и подвиженъ, съ живи очи и съ хитра, двусмислена физиономия. Турското облѣкло вамъ е вече известно; облѣклото на тукашнитѣ българи, арменци и гърци почти въ всичко е подобно на турското. Само чалмата различава гявурината отъ православния: тоя последниятъ се ползува съ изключителното право да я обвива съ бѣлъ или зеленъ платъ. Арменцитѣ и гърцитѣ употребяватъ шалове, повечето съ черенъ цвѣтъ, а българитѣ носятъ валчести отъ овча кожа калпаки, подобни на неотколешнитѣ шапчици на нашитѣ fashionables. — Посрѣдъ тази азиатска тѣпла вие ще срѣщнете така сжщо не малки остатѣци отъ Израйля и множество европейски фигури: руски, французки, италиански, нѣмски, английски; солдати, шкипери, матроси, и честни общеполезни маркитанти. Но нѣщо за тия последнитѣ: на тукашнитѣ надписи вие имате удоволствието да четете не само Hôtel d' Odessa, Hôtel de*** и пр., но даже и Martin. cave française; Tendrig, magasin de drap et nouveautés etc. etc. Златно, чудесно изобилие! Особно тукъ симпатията му къмъ джеба ни най-малко не отстъпва на постоянното влѣчение на магнитната стрелка къмъ сев. полюсъ.

Вамъ, безъ съмнение, е известно, че турскитѣ жители (по-голѣмата частъ отъ тукашното население) сж напуснали Варна по причина на капитулацията на 27 септември. Тѣхнитѣ мѣста се заематъ всѣки денъ отъ български и гърцки емигранти, които бѣгатъ на тѣлпи изъ околнитѣ турски градове и села. Тази е, разбира се, главната причина, гдето не мога да ви съобща удовлетворителни статистически сведения за Варна; затова и всичко, което се касае до тоя важенъ предметъ, трѣбва, за съжаление, да се състои въ едно повторение на ония съмнителни подробности, които не ще да сж вече новостъ за читаещия свѣтъ.

(Следва).

В. „Варненски Кореняк“ дава статии отъ видни наши общественици.

Изъ библиотеката на Варненския музей.

Една легенда за Владиславъ
Варненчикъ.

Въ книгата „Плутвания на господинъ Лъвъ отъ Рожмиталя по западна Европа презъ 1465-1467 г.“ написана отъ неговитѣ съпътници рицаръ Шашекъ отъ Мезигорие и Габриелъ Тетцелъ отъ Норимбергъ, четемъ любопитно съобщение за Владиславъ Варненчикъ.

Лъвъ отъ Рожмиталя е билъ изпратенъ отъ чешкия кралъ Георги отъ Подебрадъ съ посолство къмъ кралскитѣ и княжескитѣ дворове въ Западна Европа.

Ето какво се пише:

„Отъ Медина до Канта ла Пиедра е шесть мили и градътъ е подчиненъ на единъ епископъ и отъ града на разстояние една миля е село, въ което живѣе единъ отшелникъ.“

На г. Лъвъ приказвали една легенда, че това е полскиятъ кралъ, който е билъ победенъ отъ невѣрниците и е обещалъ да стане отшелникъ, защото е нарушилъ договора съ тѣхъ. Когато пристигна-

хмѣ въ една твърдина, чухме, че той е отдалеченъ отъ тукъ само три мили. Потеглихме къмъ отшелника. Отклонихме се отъ пѣтя повече отъ четири мили, защото се научихме, че около неговата хижа има гори и че отшелникътъ, ако ще ни забележи отъ далечъ, веднага ще се скрие. Г-нъ Лъвъ взелъ съ себе си Янъ Жехровски, глашатай, Фроднаръ и Шашекъ; другитѣ отъ дружината пратилъ напредъ. Човѣкътъ, който ни водилъ, казалъ: Господине, отшелникътъ може да ни види и да избѣгне. Г-нъ Лъвъ тогава взелъ другъ водачъ и заповѣдалъ на първия да върви напредъ и да задържи отшелника да не се скрие.

Когато дойдохме до отшелника, г-нъ Лъвъ го запита чрезъ преводача, отъ коя страна произлиза. Отшелникътъ отговорилъ: Какво интересува господина или княза, за да знае отъ къде съмъ? При това тамъ е билъ единъ полякъ, който пешъ е придружавалъ при товарнитѣ коне вече 50 мили пѣтъ. Сжщиятъ е молилъ г-нъ Лъвъ да накара отшелника да се събуе, като е рекълъ: „Ако има на крака шесть прѣста, то той е непременно този кралъ полски, когото надвили турцитѣ.“ Отшелникътъ отказалъ дълго време да се подчини на желанието на Лъвъ, но на края той се и събулъ.

Тогава полякътъ, като е забележилъ шесть прѣста на крака му, колѣничилъ предъ него и казалъ: „Ти си нашъ наследникъ и кралъ, който е билъ надвитъ отъ невѣрниците“.

Отшелникътъ отговорилъ: „Чудя се, че колѣничашъ предъ мене, прегръщашъ колѣнетѣ ми, макаръ да знаешъ, че азъ не съмъ достоенъ за тази честъ. Азъ съмъ човѣкъ натоваренъ съ много грѣхове, за които искамъ да се кая въ тази пустиня, ако Господъ ми разреши да изпълня това намѣрение.“ Тогава той станалъ и съ плачъ отишелъ въ своята колиба.

При раздѣлата казалъ на г-нъ Лъвъ: „Това е сигурно полски кралъ, бжди увѣренъ, Г-не, защото фигурата и знакътъ върху краката безъ съмнение доказватъ това; тия работи си спомнамъ отъ моето детинство“.

„Отшелникътъ тогава билъ старъ, рѣстъ високъ, брадата дълга и сива; облеченъ е билъ въ дълга пепелява дреха“.

Горекананото известие, 22 години следъ сражението до Варна, въ толкова отдалечено мѣсто, както отъ полесражението, така и отъ Полша, съ толкова забележителни подробности, трѣбва да има връзка съ сждбата на нещастния кралъ.

Съгласно едно мнение, Владиславъ не е билъ убитъ до Варна, но е билъ плененъ, въроятно раненъ отъ турцитѣ, съ които се е споразумѣлъ да му дадатъ възможностъ напълно да изчезне и да отиде далечъ отъ полесражението и отъ своето отечество и да се предаде, забравенъ отъ свѣта, на покаяние за най-голѣмия си грѣхъ, който е направилъ като пръвъ рицаръ — неизпълнение кралската дума и като християнинъ — нарушение клетвата, дадена върху светото Евангелие въ гр. Сегединъ.

Поражението си до Варна, той е смѣталъ за Божие справедливо наказание.

За да се прикрие неговото доброволно изчезване, разнесълъ се още на полесражението веднага слухъ за неговата смъртъ и въ Брусъ е била изпратена отсѣчена глава на нѣкой младъ убитъ рицаръ, за да послужи за воененъ трофей на победителя.

Всѣки, който се интересува за Варна, трѣбва да стане абонатъ на в. „Варненски Кореняк“.

Д-ръ П. Д. Скорчевъ.

Грозде и вино

(езиковни бележки)

Грозде и вино! — най-висшиятъ даръ-награда отъ Иехова на праведни Ноя, то ще рече на несвършения родъ човѣчески излѣзълъ здравъ и читавъ изъ чистилището на потопа, изъ страданията и изпитанията на грѣховния свѣтъ; даръ носящъ наслада и просвѣтление на душата на измъченото и изтерзано човѣчество.

Грозде и вино: рай и пѣкълъ, нектаръ и отрова—споредъ фанатичитѣ на въздържанието.

Грозде и вино владѣе надъ людетѣ отъ вѣки. Нѣма по-значително човѣшко деяние, нѣма историческо нѣкое събитие неосветено съ вино.

Съ вино се отпразднува раждането на човѣка, съ вино се освещава сърдечния съюзъ на момъкъ и мома, чрезъ виното ние се причастваме къмъ духа Божи, съ вино се полива гроба на успишия синъ човѣчески—

„Causae sunt quinque bibendi“—казва една попка католичка премъдростъ—„петъ сж причинитѣ да се пие: като се роди, като умре нѣкой, когато ти дойде приятелъ да се опита добро ли е виното.... и по всѣка причина—de omni altera causa!“

Та пие си човѣчеството съ причина и безъ причина и излѣчва отъ своята срѣда незначителенъ брой сектанти, чиято духовна подхрана си е пакъ виното, чиято жизнена целъ е виното — на земята цѣлятъ родъ човѣчески се кланя на виното, било като на приятелъ, било като на врагъ.

Виното е неотемлимъ развеселителъ при всѣко праздненство народно, виното е което опиянява и окриля полета на поетитѣ—

„nec vivere carmina possunt quae scribuntur aquae potioribus, т. е. не могатъ да вървятъ поетитѣ, които сж писани отъ водопийци“, казва единъ голѣмъ латински поетъ.

Та добро и зло—виното носи и радостъ и гибелъ у людскитѣ души, то дава животъ и поминѣкъ на милиони семейства.

Хлѣбъ и вино—това сж първичнитѣ насжщни постижения на човѣка, грижитѣ около житото и лозата изпълнятъ живота, тѣ сж жизненитѣ устои на земеделското човѣчество.

Лоза и вино сж у насъ пришелци отъ другаде, та съ винарския животъ и принадлежности сж нахлули у насъ и чужди лозарски думи въ нашия езикъ.

Първата дума, която нашитѣ славянски прадѣди сж заграбили отъ латинцитѣ, е тѣхната дума „вино“, —vinum, която победоносно е нахлула въ всички европейски езици. Отъ де произхожда тази дума?—отъ общия индоевропейски коренъ „wi“ или „wei“, който значи „вия“ (сравни: вѣйка, вѣнецъ, лат. vitta=витка, а не отъ vita=животъ, както наивно етимологува, Д-ръ Руменовъ). На латински „лоза“ се казва „vitis“, дума еднаква по значението и общъ коренъ съ нашата „повитъ“ т. е. дива лоза, която се повива по горскитѣ дървета.

Друга рано проникнала въ нашия езикъ латинска дума е мѣстъ, латин. mustum (vinum), т. е. „ново“, (вино). Сжщо и тази латинска дума е нахлула въ всички европейски езици: нѣм. Most, гръц. мустос; френската дума „му(с)тарда“=горчица значи собствено „мѣстница“, понеже горчицата изпърво се е приготвяла съ мѣстъ. По-сетне, презъ турската робия прониква у насъ персийската дума „шира“, което значи сладъкъ сокъ, ширинъ=сладъкъ: „хайде шира (т. е. сладка) боза де!“

Пакъ чрезъ турски е проникнала въ нашия езикъ персийската дума мей, която значи вино, въ мей-хане т. е. виненъ домъ и въ мей-хоръ.

Дамски шапкорници „ЕЛИТЪ“

ул. „6 Септемврий“ 14. (срещу църквата „Св. Никола“).

Съобщава на почитаемата си клиентела, че най-новите модели — **дамски шапки** пристигнаха, на цени под всяка конкуренция. И по същите модели приема за префасониране съ най-последните гарнитури и принадлежности.

Едно посещение и ще се уверите.

Префасонира и мъжки шапки най-акуратно.

михоринъ, т. е. винопиецъ. Всѣки михоринъ е сжщевременно и *сархошъ*, пер. сер-хош, т. е. глава весела (отъ „сер“=глава имаме: сер-дар=глава-атаръ; сер-сем=заласана глава; сер-мая=сермия=главенъ капиталъ—сарут лат. глава)

*

Въ антични, както и въ днешни времена гроздоберътъ е билъ съпровожданъ отъ буйни веселби, при които не липсува гроздовъ сокъ отъ ланшна *урожба*! Отъ изобилно ядене на грозде децата сж се подриксвали — „гръцъ. „цирлизо“ значи дрискамъ и сж ставали „цирливи“ и „цирли“, а мъжорята сж се напивали съ вино—тѣ сж се „напругя-свали“: на гръцки ТРИГЕ значи гроздоберъ, ТРИГОС=дрожди, виненъ камъкъ, „тригя“. Пакъ гръцки е „ципа“ и „ципори“ т. е. пращини.

Набраното грозде се поставя въ „Кадусъ“ думата е отъ египет. сем. произходъ, но рано е проникнала въ старогръцки—„кадосъ“ и лат. cadus; отъ тази дума ние сме произвели: *каца* т. е. кадица и *каче*, т. е. кадче.

Варненци употребяватъ друга гръцка дума—*линъ* и *аполинъ*. Въ една своя пѣсенъ „за сребърната чаша („потиръ“) Анакреонтъ казва:

„Поисон амелус мой кай ботри-ас кат’афтон;
Мѣинадас тригосас;
Пѣи де лѣон ойну
Кай хрисеус патунтас“

т. е. „извай ми на чашата, о Хефесте, лози и гроздове, по тѣхъ и менади-гроздоберки; извай и линъ съ грозде, златни моми да го тѣпчатъ“

Изушено грозде, каквото за жалостъ все още не произвеждаме, ние наричаме по гръцки *стафиди*—стафис, — дос. Лозата дава издѣнки витки, които наричаме пакъ по гръцки *ластаръ* нгр. власти отъ blastano=никна, давамъ издѣнки (срав. бластула, бластомицети, властодерма). Висящата лоза ние наричаме на турски *асма* отъ асмак=вися (срав. аскии=презрамки, на които висятъ гашитѣ).

Отъ както почнахме да изнасяме грозде, нахлу у насъ нѣмската дума *щайга* отъ steigen, кача се. Въмѣсто тази ненужна нѣмска дума ние би трѣбвало да употребяваме умѣстната българска дума *слага*—една, две слаги грозде (срав. въ геологията; наслага=ви. пласть).

*

Нѣколко думи за названията на нашитѣ грозда: димятъ, мискетъ, чаушъ, хафузъ-али, шасла, памидъ, сарж-чибуку, резакъ, тилки-куйру, охлამбуръ — всички сж чужди, повечето турски. Въ Варна само единъ видъ грозде носи българско име—„виненка“!—Ние изнасяме нашитѣ хубави грозда съ тѣхнитѣ турски названия. Ние канимъ чехи, поляци, нѣмци на гроздолѣчение въ „Св. Константинъ“ и поднасяме на тия си „гости“ янтарно-златисто българско грозде съ *турски* имена: чаушъ, хафузъ-али, димятъ—„буюрунузъ“ остава да имъ кажемъ съ едно турско темане. Ний прославяме чрезъ нашето грозде чужди

Вмѣсто „реколта“ отъ „re-collecta“ т. е. събрано на едно, беридба предлагамъ българската дума „урожба“ съответна на руската „урожай“. Урожба е по-добро-звучна отъ „родитба“ тя означава онова, което земята ражда, а реколта= беридба е прибирането на урожбата.

градове, като Хабургъ (ски мискетъ) и Дамията на египетски срѣдиземноморски брѣгъ (араб. Дамятъ — тукъ въ 1799 г. Наполеонъ победи турцитѣ—само гроздолѣчна Варна не намѣрихме за потрѣбно да прославимъ чрезъ едно грозде носящо нейното име. Ние дрѣмемъ въ своята си народностна безчувственостъ, никому не тежи позорътъ, който ни носятъ тия турски, нищо не значащи за насъ названия на нашитѣ прекрасни грозда. И търговски камари и лозарски кооперации и общински управи си измислятъ нѣкакви опасения за нашия износъ на грозде, ако бждѣли побългарени названията му и овчедушно си дрѣматъ подъ своята турска чалма.

Трѣбва единъ новъ Паисий да раздруса спящитѣ и да пробуди българската имъ съвестъ!

Ив. П. Церовъ.

Кижовни вести и оценки.

Българско възраждане въ Варна и Варненско.

Митрополитъ Йоакимъ и неговитѣ писма.

отъ проф. П. Никовъ.

Споредъ изнесенитѣ до сега вести, на 11 май 1860 г. — празника на българскитѣ просвѣтителни светитѣ Кирилъ и Методий — въ Варна се образувала Българска училищна община, въ съставъ съ първенци: Никола и Сава Георгиевичъ, хаджи Стаматъ Сидеревъ, Рали х. П. Мавридовъ, Хр. Поповичъ и Костадинъ М. Тюлевъ. Веднага следъ туй, братя Никола и Сава Георгиевичъ отправятъ писмо до П. Р. Славейковъ въ Търново, да изпрати лице за български учителъ въ Варна. Славейковъ изпраща Костадинъ Тодоровъ отъ село Арбанаси, който отпосле си прибавя и призовище Арабаджиевъ, и въ началото на юний пристига въ Варна. Бързо училищната община довършва поправкитѣ на наетата кжща на браваря Пѣйко Пеневъ, родомъ отъ село Гюндюгу. Обаче, явяватъ се спѣнки отъ страна на властѣта. По подбуда на гръцката митрополия, варненскитѣ гръкогаузи разгласятъ, че училището се искало не отъ българитѣ, а отъ руския консулъ Рачински по политически съображения. Стреснатъ тѣй, варненския мютесарифъ, Аширъ бей, не позволилъ да се отвори училището, и учителътъ билъ тегленъ подъ полицейски разпитъ.

Тогазъ българинътъ — членъ въ Окржжниятъ управителенъ съветъ (идаре-медзлиша), Стоянъ х. Ив. Джумалиевъ, повдига въпросъ за българското училище въ едно отъ близкитѣ заседания на управителния съветъ и обосновава отбива сплетнитѣ на гръкогаузи и непристойнитѣ домогвания на митрополитъ Порфирия, присѣтстваващъ въ медзлиша, когото и остро изобличилъ и за неговото користолобие. Това направило силно впечатление на мютесарифа Аширъ бей, председателъ на управителния съветъ, който накрай казалъ довѣрително на Ст. Джумалиевъ, баща на Иосифъ Стояновъ, че българитѣ могатъ да си отворятъ училището.

Разбити наветитѣ, превъзмогнати и всички други мъчности, Костадинъ Тодоровъ Арабаджиевъ от-

крива училището, и то не на 19 августъ, както съмъ изнасялъ до сега, нѣтъ основа денослова на първата счетоводна книга на Варненската българска училищна община и даванитѣ ми пояснения на тоя денословъ, а на 12 августъ споредъ поправката отъ проф. Никовъ (стр. 67), основана на една съвременна дописка въ Цариградския вестникъ „България“, брой 72 отъ 21 септ. 1860 г. Излишни сж само думитѣ на г. Никовъ, че въ написаната отъ мене и издадена отъ общината въ 5600 екз. юбилейна книжка „Петдесетгодишнина на българското училище въ Варна“ се твърдѣло, че водосветътъ въ училището при откриването му билъ извършенъ отъ свещеника К. Дъновски—нѣщо което ми бѣ казано отъ самия този свещеникъ, но чиято невѣрностъ отдавна бѣхъ поправилъ въ изданието презъ 1922 г. „Сборникъ отъ Светия синодъ въ честъ на митрополитъ Симеона“ по случай 50 годишното му архиерейско служене на стр. 88 въ статията си „Просвѣтна дейностъ на митрополитъ Симеона“, дето съмъ изтъкналъ, че водосветътъ е извършенъ отъ архимандритъ Филарета, свещеникъ при параклиса на руското консулство. Всичко туй проф. Никовъ не може да не знае, тѣй като първата статия въ казания сборникъ „Варненски и Преславски Симеонъ“ е неговъ. Споменалъ съмъ това и въ „VI известия на Варненското археологическо дружество“, отпечатана въ 1914 г. стр. 8, въ статията си „Костадинъ Тодоровъ Арабаджиевъ, първи български учителъ въ Варна (Животописни черти)“.

Сжщо трѣбва да отбележа, че посоченото отъ мене първоначално число ученици—приблизително 20 момчета и 15 момичета — не е казано тѣй на приумица, ами е по съобщения отъ Сава Георгиевичъ—единъ отъ най-важнитѣ дейци по възраждането на българщината въ Варна и членъ на училищното настоятелство въ онова време. Пъкъ изнесеното отъ мене число ученици е сходно и съ дадената цифра отъ учителя К. Арабаджиевъ—30—40 деца — която не е отъ втора ржка, както се потвърди отъ г. Никовъ (стр. 68), а отъ самая учитель на ученицитѣ. По-правдоподобно е да се сметатъ отъ втора ржка приведенитѣ вести отъ руското консулато—120 ученици—защото невѣроятно изглежда отъ 40 български кжщи въ Варна презъ 1860 г. да дойдатъ първично толкова много ученици въ българското училище. Едва въ 1868 г. българскитѣ кжщи въ Варна достигатъ 120.

Но има и друго. Наетата кжща на Пѣйко Пеневъ не би могла да побере такъвъ голѣмъ брой ученици. Тази кжща азъ лично ходихъ да видя презъ 1898 г. заедно съ покойния Сава Георгиевичъ и си взехъ бележка за изложението. което тогазъ готвѣхъ за историята на българскитѣ училища въ Варна. Дветѣ пригодени стаи за класни въ горния етажъ на речената кжща—едната стая за момчета, другата за момичета—бѣха не за по-вече отъ по 25 ученици. И понеже кжщата, нахождяща се къмъ северо-източния край на днешния площадъ „Иосифъ I“ подлежеше на събаряне за разширение на площада, по мое настояване предъ тогавашното Общинско управление, сие се планътъ на кжщата отъ инженера Каракулзовъ, който е приложенъ при изложението ми, напечатано въ „Отчета на Варненската девическа гимназия за 1897—98 г.“, стр. 35—50. (Следва).

Годишниятъ абонаментъ на вестника е само двадесетъ и петъ лева.

Четете и разпространявайте „Варн. Коренякъ“.

Ж. Б-въ

ЕДНА ПЕТДЕСЕТГОДИШНИНА.

На 18 октомврий т. г. ще бжде отпразднувана съ подобаваща тържественостъ въ цѣла България, петдесетгодишнината на Българското дружество „Червенъ кръстъ“.

По тоя случай не е безинтересно да хвърлимъ бѣгълъ исторически погледъ върху произхода на тази първа, осъществила идеята за международно сътрудничество и солидарностъ, организация.

Пораждането на идеята за едно организирано и поставено на международни начала подпомагане на пострадали и ранени въ време на война, може да бжде отнесено къмъ една точно опредѣлена дата—войната въ Италия презъ 1859 год. Ужаситѣ и страшнитѣ човѣшки страдания презъ време на тази война сж накарвали будното и напредничаво обществено мнение да се позамисли върху необходимостта да бждатъ подпомогнати за въ бждеще жертвитѣ на войнитѣ. Наистина по него време е имало организирана известна медицинска служба къмъ войсковитѣ части, но тя е била далечъ недостатъчна и въ невъзможностъ да се справи съ злото. Върху тази нейна недостатъчностъ е хвърлила пълна свѣтлина мисъ Ниртингалъ презъ кримската война, когато хората мрѣли просто като мухи. Сжщата недостатъчностъ на най-елементарна санитарна помощ била почувсувана и нѣколко години по-късно презъ време на войната въ Италия. Следъ сключаване на мира, единъ очеvidецъ на тази страшно кръвопролитна и жестока война, женевския гражданинъ Анри Дюнанъ се заелъ да стане тълкувателъ на голѣмото възмущение и справедливитѣ укори, които се отправяли отъ всички страни срещу незаинтересуваността и безразличието на културнитѣ народи, къмъ човѣшкитѣ бедствия и страдания, съ прочутата си книга „Споменъ отъ Солферино“. Съ тази книга той успѣва да привлече общесвеното внимание както върху дълбочината на злото, така и върху срѣдства за неговото изцѣряване. Той подържа най-вече идеята, че официалната помощна организация, ще бжде винаги недостатъчна и, че частната благотворителностъ трѣбва да вземе на всяка цена участие, за да я допълни. Нѣколко месеца само следъ публикуването на книгата, заключенията и изводитѣ, които се правятъ въ нея сж били поставени на обсъждане и разисквания въ Женевското дружество за обществена полза и подпомагане. На 9 февруарий 1863 година е било гласувано препращането на въпроса на една комисия отъ 5 члена, снабдена съ пълни права и съставена отъ виднитѣ женевски граждани: г. г. Густавъ Моние, Анри Дюнанъ, Генералъ Дюфуръ и лѣкаритѣ Луи Апия и Теодоръ Моноаръ. Справедливо е, тука да бждатъ споменати имената на тия първи пионери на една високо хуманна и благородна идея, затова, защото само благодарение на тѣхния нѣуморенъ трудъ и удивително постоянство се дължи успѣха и развитието на величавото дѣло на „Червенъ кръстъ“, ръководено, отъ първия отъ тѣхъ Г. Моние, въ продължение на по-вече отъ 1/4 вѣкъ, съ най-голѣма вещина и успѣхъ, въ качеството му на председателъ на Международния комитетъ на „Червения кръстъ“, който има седалището си въ градъ Женева.

Нека признаемъ, че тежка е била задачата на тази шепа ентузиастични идеалисти и човѣколюбци, и тѣ не сж си правили сигурно никаква иллюзия относно мъжнотитѣ, които е имало да преодоляватъ. Тѣ сж знаели и сж предчувствували опозицията, която ще направятъ военачалницитѣ въ различнитѣ страни, относно допускането на граждански елементъ по бойнитѣ полета и милитаризирани зони, и неохотността на военнитѣ лѣкари и интенданства да признаятъ без-

силието си отъ една страна и отъ друга страна, трудността да се даде на проектираното дѣло достатъчно еластичност, за да може то да се приспособи къмъ условията на всички цивилизовани народи. Въпреки това, обаче тѣ успѣватъ да набележатъ общитѣ и основни линии, върху които е могла да почива една такава организация и решаватъ да предизвикатъ свикването на една международна конференция, за да ги проучи.

За тѣхна изненада и въ сжщото време за тѣхна голѣма радостъ, почти всички правителства, къмъ които сж се обърнали, благосклонно приели поканата да участвуватъ въ проектираната конференция.

На 26 октомври 1863 година въ Женева се събрали представители тѣ на 14 държави и съ малки измѣнения приели представения женеви проектъ, известенъ въ международното право подъ името Женеви конвенция.

Решенията, взети на тази конференция заслужаватъ да бждатъ споменати накратко, затова защото и сега, следъ нѣколкото послешни конференции, тѣ съставляватъ общата основа на всички дружества: „Червенъ Кръстъ“ въ свѣта; съ тѣхъ се постановява:

1) Всѣка страна да има свое собствено дружество, което да бжде автономно, при условие да има централенъ управителенъ комитетъ за цѣлата страна.

2) Всѣко национално дружество да влѣзе въ тѣсна връзка съ правителството на своята страна и да се осигури, че въ случай на нужда, неговата помощна служба ще бжде приета.

3) Дружествата въ мирно време да направятъ всичко, за да бждатъ готови да помогнатъ на войскитѣ, въ случай на война, като се държатъ винаги на тѣхно разположение.

4) Агентитѣ на различнитѣ дружества да иматъ еднакъвъ знакъ — брасеръ отъ бѣлъ платъ съ червенъ кръстъ.

5) Отдѣлнитѣ национални дружества, безъ да се счита, че нарушаватъ обикновенитѣ правила на неутралността, да могатъ да си помагатъ взаимно, и най-сетне

6) За да бждатъ запазени отъ разрушение и пленъ отъ неприятеля, санитарнитѣ помощни сръдства и материали на воюващитѣ страни и за да не бждатъ употребени сжщитѣ за по-друга целъ, отъ тази, за която сж предназначени, както и за да бждатъ осигурени жертвитѣ на войната, не само съ лѣкарства и санитарни грижи, но още и съ известна лична протекция, като бждатъ гарантирани срещу жестокоститѣ и лошото третиране, безъ при това да пострада интереситѣ на воюващитѣ страни, изказало се е пожелание, което впоследствие е било възприето отъ всички договорящи страни, щото болницитѣ, болничнитѣ ешалони и коли, и санитарниятъ персоналъ, раненитѣ и цивилното население, което се грижи за тѣхъ, да се ползватъ отъ прерогативитѣ и привилегии на неутрални, дори и когато попаднатъ въ пленъ. Въ знакъ на това тѣ да бждатъ снабдени и да носятъ червения кръстъ на бѣло поле. Тази емблема, представляваща преобърнати цвѣтоветѣ на швейцарското национално знаме, е била възприета единодушно въ знакъ на признателностъ къмъ страната на първитѣ труженици на едно отъ най-хуманитарнитѣ дѣла.

Днесъ всички народи отъ всички континенти сж, почти безъ изключение, членове на тази въ пълната смисълъ на думата, международна организация.

България, още въ първитѣ години на своя свободенъ животъ, изпита както нуждата, така и голѣмата полза отъ дадената ѝ бърза и безвъзмездна помощ отъ „Международния Червенъ Кръстъ“, огато, бедна, неподготвена и неопитна, бѣше принудена да се брави отъ нападналитѣ я презъ 1885 г.

западни нейни съседи. Отъ тогава и до сега тя е единъ отъ най-дейнитѣ членове на Международния Червенъ Кръстъ. Цѣли петдесетъ години Българското д-ство „Червенъ кръстъ“ неуморно и безъ шумъ гради великото дѣло на милосърдие, състрадание, помощъ и обичъ къмъ ближния. Въ деня на неговата 50-годишнина, нека да приобщимъ усилията си за бѣлсказото изнасяне на едно културно тържество. Нека въ тия смѣтни и коварни времена, докажемъ на дѣло, че не сж ни чужди високо-хуманнитѣ добродетели, които култивира и на които служи „Червения кръстъ“.

Д-ръ К. Сараилиевъ.

Българското грозде и неговото изнасяне.

1. Видове грозда.

Климатическитѣ условия, както и съставътъ на почвата въ България сж твърде благоприятни за обработването на винената лоза. Цѣлата повърхностъ, заета отъ лозя у насъ, бѣше, въ 1935 година, 110,344 хектара, отъ които 18,996.5 х, за грозде на маса или десертно грозде и 91,346 винено грозде.

България произвежда годишно, въ случай на нормална урожайба около 300,000,000 кгр. грозде, използвано по разни начини:

А. Десертно грозде.

Едва въ последно време се е обърнало у насъ внимание на прозвждането десертно грозде, тъй като неговата консумация у насъ е била твърде ограничена, а неговиятъ износъ е почналъ отъ нѣколко вече години.

България произвежда десертно грозде, което, по качество, се равнява съ най-доброто италианско, француско, югославянско и ромънско грозда. Отъ друга страна, неговата цена е много по-достъпна отъ оная на изнасяното отъ сжщитѣ страни грозде (7—8 лева кгр. презъ време на гроздобера).

По-главнитѣ грозда, които понасятъ по-продължително пжтуване, а и отговарятъ на изискванията на пазарищата на Централна Европа, сж: Афузъ-али, черна Разакия, бѣла Разакия, Хамбургски мискетъ, бѣлъ Зейнелъ, Фоча, Димятъ (който отговаря приблизително на француското грозде).

Цѣлото производство е понастоящемъ пресмѣтнато до 25—30 хиляди тона. Следъ нѣколко години това би могло да се удвои. При сегашнитѣ условия, мѣстниятъ пазаръ едва може да погълне половината отъ туй количество и затова другата половина би могла да се изнесе. За увѣрение, ние ще опишемъ накратко главнитѣ видове отъ нашитѣ десертни грозда:

1) **Афузъ-Али**, справедливо нареченъ царъ на гроздето, е най-хубавото десертно грозде. Той е разпространенъ въ цѣла България, особено въ Русенско и Горно-Орховско; цѣлото му годишно производство е пресмѣтнато до 3—5 х. тона. Чепката му е голѣма и често тежи до единъ килограмъ. Тя има обикновено коническа форма. Зърната сж еднообразни, едри, почти цилиндрични или крушообразни. Цвѣтътъ напомнюва кехлибаря. Твърде приятенъ въ вкусъ и сладъкъ. Понася дълго пренасяне. Съдържа 18—20% захаръ и 6.5 гр. органически киселини на литъръ.

2) **Черната разакия** е твърде разпространена въ България. Чепката е голѣма, коническа. Зърната еднообразни, едри, въ форма на сливи, доста твърди на пипане. Цвѣтътъ черъ. Приятна на вкусъ и сладка, може да понесе дълго пренасяне. Съдържа 18—20% захаръ, и 6—7% гр. органическа киселина на литъръ.

3) **Бѣлата разакия** е сжщо твърде разпространена. Чепката е голѣма въ видъ на пирамида, разклонена. Зърната сж едри, въ форма на сливи, на цвѣтъ зелени, малко кехли-

барени. Иматъ твърде приятенъ вкусъ. Това грозде може да понесе дълго пренасяне. Съдържа 17—18% захаръ и 6—7 гр. органическа киселина на литъръ.

4) **Хамбургски мискетъ**, твърде разпространенъ въ България. Чепката е отъ сръдня величина, продълговата и разклонена. Зърната сж сръдна, яйцеобразни, черни, твърде сочни, приятни и ароматични на вкусъ. Понася дълго пренасяне. Съдържа 19—20% захаръ и 7—8 гр. органич. киселини на литъръ.

5) **Бѣлъ зейнелъ**, сжщо много разпространенъ въ България. Чепката е голѣма, продълговата и конична. Зърната сж едри, твърде продълговати, твърди и на цвѣтъ жълти. Понася дълго пжтуване и съдържа 17—18% захаръ и 6—7.5 гр. органич. киселини на литъръ.

6) **Фоча**, сжщо единъ много познатъ видъ грозде. Чепката е голѣма, коническа и разклонена. Зърната сж едри, яйцеобразни, твърди, отъ черъ цвѣтъ. Иматъ възкиселичкъвъ вкусъ. Тя е една отъ най-добритѣ видове черни грозда, които могатъ да понесатъ дълго пжтуване. Туй грозде съдържа 19—21% захаръ и 7.5—8.5 органич. киселини.

7) **Димятъ**, разпространенъ изъ цѣла България, но особено изобиленъ въ Варненско, гдето съставлява половината отъ гроздовото производство, като превишава 20,000 тона. Чепката е голѣма, коническа и твърде свита. Зърната сж еднообразни, сръдни или едри и сливообразни. Цвѣтътъ е жълто-зеленъ, а вкусъ — твърде приятенъ. Той понася дълго пжтуване и съдържа 18—19% захаръ и 8—10 гр. органич. киселини на литъръ.

Б. Винено грозде.

Съ него ще се занимаемъ въ идещия брой.

II. Статистика. Консуматори.

Презъ последнитѣ години износътъ на гроздето, както се види отъ следнитѣ цифри, показва едно постоянно увеличение:

	килогр.:	лева:
1930 г.	2,774,150	32,209,875
1931 г.	3,111,088	34,594,369
1932 г.	6,533,144	54,540,698
1933 г.	10,505,441	84,890,692
1934 г.	19,281,316	139,794,608

Въ 1935 г. биле изнесени 33,995,576 килоргама грозде на стойностъ 248,456,203 лева въ следнитѣ страни:

	килогр.	лева.
Австрия	1,997,650	13,480,175
Англия	3,050,020	18,950,479
Белгия	69,800	512,605
Германия	24,891,216	187,407,819
Дания	318,300	2,135,170
Норвегия	147,400	1,017,510
Полша	1,615,420	11,664,973
Чехословак.	1,029,920	7,146,345
Швеция	542,350	3,784,167
Швейцария	335,500	2,356,960

Отъ това следва, че изнесеното въ Германия десертно грозде съставлявало повече отъ 60% отъ общия ни пазаръ презъ 1935 год. износъ. Въ листата на нашитѣ клиенти, Великата Британия, класирана на второ мѣсто, удесетворила своитѣ покупки на грозде въ сравнение съ 1934 г. Сжщото е и съ Скандинавскитѣ страни (Швеция, Дания, Норвегия), които представляватъ нови интересни дебюшета за нашия износъ на десертно грозде. Швейцарскиятъ пазаръ, гдето въ 1934 г. пласирахме повече

отъ единъ милионъ килограма грозде, презъ 1935 г. погълна само 335,500 кгр. Цифритѣ на гроздовитѣ покупки въ останалитѣ страни (Австрия, Полша, Чехословакия) не сж се чувствително видоизмѣнили, въпреки че сж регистрирали известни различия въ позече или въ по-малко.

Така засилениятъ и пълненъ съ успѣхъ износъ на българското десертно грозде дало силенъ тласкъ въ развитието на лозарството въ България. Въ 1928 г., покритата съ лозя повърхностъ бѣше 79,491.05 хектара; сега тя е 100,000 хектара, сир. толкова, колкото е била въ 1890 г., преди причиненитѣ отъ филлоксерата опустошения.

(Изъ „La parole bulgare“)

ХРОНИКА

По ул. „Д-ръ Пюскилиевъ“

се поставиха бордюри и работата се преустанови. Бордюритѣ сж поставени, съгласно нивелацията на улицата. На много мѣста бордюритѣ сж поставени дълбоко, но прѣстѣта въ улицитѣ не е изхвърлена, и бордюритѣ се заравятъ и впоследствие, когато ще трѣбва да се разравятъ, ще бждатъ повредени. Налягаще е да се уреди улицата по-скоро, защото зимата наближава.

По улицитѣ: Волова, Велико

Христовъ и Св. Методи бѣха донесени бордюри за да бждатъ поставени. Гражданитѣ запитватъ, защо се дигнаха тия бордюри и защо сж биле тамъ занесени, когато общинската управа е нѣмала намѣрение да ги постави? Оставени сж по 3—4 бордюра, разхвърлени въ безпорядъкъ.

На много мѣста изъ града

при по-силенъ дъждъ се образуватъ цѣли блатата, както напр. по ул. „Бенковска“ и др. Тия локви и блатата спомагатъ за развитието на болести.

Нужно е при по-силенъ дъждъ, нашитѣ управници и технически власти да обикалятъ изъ града и ако забележатъ улици, обърнати на блатата, да се взематъ своевременно мѣрки.

Отдавна стоятъ разхвърленъ

бордюритѣ по улица „Жинзифовъ“ Когато възнамѣрява общинската управа да ги постави?

Електрическитѣ лампи изъ

града не въ всички улици сж правилно разпредѣлени. Оплакатъ се граждани, че нѣкои улици биле тъмни. Наближава зимата и добре ще бжде да се направи провѣрка и да се турятъ лампитѣ въ редъ.

Граждани се оплакватъ, че изъ

града се продавало, особено отъ прекупчици, недоброкачествено и водно млѣко. Налага се по-добъръ контролъ отъ ветеринарнитѣ власти, защото млѣкото е необходима храна за здрави и болни.

Нека техническитѣ и санитарни

власти да хвърлятъ погледъ къмъ зеленчуковия пазаръ и да направятъ нужното, за да се тури въ редъ и чистота.

Печатница „Просвѣщение“ — Варна

Магазинъ „Художникъ“,

извършва декоративна бояджийска работа, най-съвестно и акуратно, съ най-доброкачествени материали.

Ради Тодоровъ „Тодоша“

ул. „Царъ Борисъ“ № 22 до бирария „Кристалъ“

Магазинъ „Художникъ“ доставя всички видове стъкла.

Магазинъ „Художникъ“ разполага съ най-голѣмъ изборъ рамки, огледала и всички най-доброкачествени бояджийски материали.

Собственикъ: Ради Тодоровъ (Тодоша).